

## Predgovor

Prikupljanje i zaštita arhivskoga gradiva svoju punu afirmaciju doživljava tek njegovim korištenjem. Objavom gradiva odnosno podataka o gradivu koje čuvamo činimo još jedan značajan korak k tom cilju. Drago nam je što je od prošlogodišnjega, petoga broja, naš godišnjak Zbornik *Ad Acta*, dostupan i na centralnom portalu znanstvenih i stručnih časopisa HRČAK čime će, nadamo se, doseći još širi krug potencijalnih korisnika.

I u ovogodišnjem broju prioritet nam je objava informativnih pomagala koja nastaju našim svakodnevnim radom, a sadrže detaljne standardizirane opise i popis pojedinih arhivskih cjelina u posjedu ovoga Arhiva. Ovaj put predstavljamo vam još četiri sumarna inventara od kojih dva pobliže opisuju sadržaj gradiva nastaloga radom tijela lokalne uprave koja su postojala i djelovala u uvjetima bivše državne tvorevine odnosno u socijalističkom političkom i ekonomskom uređenju. Osim što je zanimljivo povjesničarima koji se detaljnije bave ovim razdobljem opće i/ili lokalne povijesti, gradivo ovih cjelina ima značajnu dokumentarnu vrijednost i vrlo se često koristi za dokazivanje činjenica i utvrđivanje imovinskih i statusnih prava pravnih i fizičkih osoba, zatim prava iz područja mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja, prava iz radnoga odnosa i drugih prava. Ovdje bih naglasila da uz oba inventara postoje i detaljni popisi gradiva po tzv. tehničkim jedinicama (knjige, arhivske kutije), koje, zbog njihova opsega ne objavljujemo u Zborniku, ali su dostupni zajedno s inventarima u čitaonici Arhiva, a uskoro i kroz Nacionalni arhivski informacijski sustav koji su u suradnji razvili Ministarstvo kulture i medija i Hrvatski državni arhiv iz Zagreba.

Pored spomenutih dvaju inventara u ovom broju objavljujemo i sumarni inventar jednoga „podfonda“. Riječ je o opisu i popisu gradiva poduzeća Metaval d. o. o. Sisak kao organizacijske jedinice gospodarskoga mastodonta – Željezare Sisak, a koje pripada novijoj gospodarskoj povijesti Siska. Blok arhivističkih stručnih radova u ovom broju Zbornika zaključujemo informativnim pomagalom koje opisuje gradivo jednog osobnog fonda. Riječ je o fondu koji je nastao radom akademskog kipara Želimira Janeša.

Nužno je naglasiti kako smo radi lakše razumljivosti informacija širem krugu korisnika pri objavi ovih standardiziranih opisa arhivskih cjelina u Zborniku odlučili napustiti pravilo koje nalaže standard ISAD(G), a odnosi se na izostavljanje točke pri navođenju godina nastanka gradiva. Svi sumarni inventari koje korisnici mogu dobiti u čitaonici Arhiva pri korištenju gradiva u potpunosti poštuju ovo pravilo spomenutoga standarda.

Posebno nas raduje što i u ovom broju, pored arhivističkih, donosimo i radove iz drugih znanstvenih područja. Tako u radu *Entuzijizam zvan DASKA, Povijest dramskog amaterskog kazališta Daska*, kako i sam naslov govori, autori ovoga izvornog znanstvenog rada po prvi put na jednom mjestu sažimaju sve bitne činjenice i opisuju okolnosti nastanka ove amaterske kazališne družine koja je kvalitetom svoga rada nadišla okvire amaterizma, stekla vjernu publiku te poštovanje stručne javnosti i izvan granica tadašnje jugoslavenske države.

Po prvi put objavljujemo i jedan rad iz područja onomastike koji će, usudujemo se pretpostaviti, biti poslastica ne samo za one koji se bave ovom užom specijalnošću već i za povjesničare zainteresirane za lokalne teme te demografe jer sadrži mnoštvo podataka i zanimljivih analiza stanja i mijena lokalnoga stanovništva.

Kako su u međuvremenu naša nastojanja da stručnu knjižnicu Arhiva registriramo kao specijalnu urodila plodom, ovom prigodom predstavljamo i taj segment naše djelatnosti, a dajemo i kratak pregled dosadašnjih rezultata izdavačkih projekata Arhiva.

U Zborniku namjeravamo dati prostora i prikazima kao i recenzijama što u ovom broju po prvi put i potvrđujemo.

Na kraju, izražavam našu zahvalnost svim autorima, recenzentima i drugim suradnicima na ovom izdavačkom projektu i, dakako, Ministarstvu kulture i medija koje je financijskom potporom omogućilo da i ovaj broj Zbornika ugleda svjetlost dana.

*Glavna urednica*